Revisjon Midt-Norge

Offentlige anskaffelser

Vevelstad kommune

Forvaltningsrevisjon

2026

FR1326

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne forvaltningsrevisjonen på oppdrag fra Vevelstad kommunes kontrollutvalg i perioden juni 2025 til mai 2026.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet.

Alle rapporter fra Revisjon Midt-Norge SA publiseres på www.revisjonmidtnorge.no.

Trondheim, 6. mai 2026

Hanne Marit Ulseth Bjerkan
Oppdragsansvarlig revisor

Bjørg Langset Flotve
Prosjektmedarbeider

Revisjon Midt-Norge
Bidrar til forbedring

SAMMENDRAG

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne forvaltningsrevisjonen på oppdrag fra kontrollutvalget i Vevelstad kommune. Forvaltningsrevisjonen har undersøkt om kommunen følger regelverket for offentlige anskaffelser.

I første problemstilling konkluderer revisor med at kommunen ikke i tilstrekkelig grad har kontrollrutiner som sikrer at regelverket for anskaffelser følges. Det nye økonomireglementet vil kunne bidra til at noe av regelverket for anskaffelser følges, samt vil planlagt felles innkjøpssamarbeid være et forbedringstiltak innenfor arbeidet med anskaffelser.

Samtidig er det flere forbedringspunkter knyttet til kontrollrutinene i kommunen. Kommunen mangler en anskaffelsesstrategi. En anskaffelsesstrategi vil bidra med å gi en felles retning og skape en felles forståelse blant de med ansvar for innkjøp for kommunens mål og føringer for anskaffelser. Kommunen mangler også beskrivelser av roller og ansvar knyttet til anskaffelser. En slik tydeliggjør av roller og ansvar vil kunne sikre nødvendig tverrfaglig involvering og kunne gi økt kvalitet på gjennomføringen av anskaffelsene. Mer systematisk opplæring og gjennomgang til ansatte med innkjøpsansvar vil også styrke at kommunens arbeid med anskaffelser gjennomføres i tråd med regelverket.

I andre problemstilling konkluderer revisor med at Vevelstad kommune ikke i tilstrekkelig grad følger regler om krav til konkurranse og etterprøvbarhet av konkurranse. Selv om kommunen kan dokumentere eller delvis dokumenterer at tre anskaffelser er gjennomført etter utvalgte krav i regelverket, mangler dokumentasjonen i mange av de utvalgte anskaffelsene. Kommunen er dermed ikke i stand til å dokumentere at anskaffelser gjennomføres i tråd med kravene til konkurranse og etterprøvbarhet, og at det bryter med lov om offentlige anskaffelser § 4. Kommunen må sørge for å ha et system som dokumenterer anskaffelser over 100 000 kroner for å sikre at regelverket etterleves.

Revisor har følgende anbefalinger:

- Sørger for at anskaffelsesregelverket etterleves og at anskaffelser dokumenteres og arkiveres i henhold til lovkrav.

INNHOLDSFORTEGNELSE

Forord 3

Sammendrag 4

Innholdsfortegnelse 5

1 Innledning 7
1.1 Bestilling 7
1.2 Problemstillinger 7
1.3 Offentlige anskaffelser 7
1.4 Vevelstad kommune 9
1.5 Metode 10
1.6 Uttalelse om rapport 12

2 Kontrollrutiner 13
2.1 Problemstilling 13
2.2 Revisjonskriterier 13
2.3 Funn 13
2.3.1 Reglement og rutiner 13
2.3.2 Roller og ansvar 15
2.3.3 Opplæring 15
2.3.4 Rammeavtaler og samarbeid 15
2.4 Vurdering 17
2.5 Konklusjon 19

3 Etterlevelse 20
3.1 Problemstilling 20
3.2 Revisjonskriterier 20
3.3 Utvalgte anskaffelser 20
3.3.1 Anskaffelse Angell Advokatfirma 21
3.3.2 Anskaffelse Vågsodden Nergård Maskin 21
3.3.3 Anskaffelse Norsk institutt for bioøkonomi 22
3.3.4 Anskaffelse Recover AS 22
3.4 Overordnet vurdering fra revisor 23
3.5 Konklusjon 24

4 Anbefalinger 25

Kilder 26

Vedlegg 1 – Utledning av revisjonskriterier 27

Vedlegg 2 – Endringer i lov 31

Vedlegg 3 – Uttalelse 32

Tabell

Tabell 1. Utvalgte anskaffelser i kommunen, 2025, ...20

Figurer

Figur 1. Offentlige anskaffelser.... 8
Figur 2. Organisasjonskart Vevelstad kommune 10
Figur 3. Anskaffelsesforskriften, § 2-4 punkt d....21

1 INNLEDNING

1.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Vevelstad kommune bestilte en forvaltningsrevisjon med tema offentlige anskaffelser den 5. desember 2024, sak 21/2024. Offentlige anskaffelser er ett av de prioriterte områdene i Plan for forvaltningsrevisjon, vedtatt i kommunestyret sak 50/2024.

Kontrollutvalget vedtok prosjektplanen i sak 03/2025 den 23. april 2025.

Revisor sendte et notat til sekretær for kontrollutvalget den 6. november 2025 om forsinkelser i gjennomføringen av forvaltningsrevisjon og oppdatert tidsplan. Det ble også informert om endring i prosjektteamet hos revisor, med ny oppdragsansvarlig revisor og prosjektmedarbeider.

1.2 Problemstillinger

Følgende problemstillinger besvares i rapporten:

- I hvilken grad har kommunen kontrollrutiner som sikrer at regelverket for anskaffelser følges?
- I hvilken grad følges regler om krav til konkurranse og etterprøvbarhet av konkurranse?

1.3 Offentlige anskaffelser

Norske kommuner gjorde i 2024 innkjøp for 321,6 milliarder kroner.[1] Totalt kjøpte offentlig sektor inn varer, tjenester og bygge- og anleggsarbeider for 835 milliarder kroner i 2024.[2] Lov om offentlige anskaffelser med tilhørende forskrifter regulerer offentlige kjøp. Formålet til loven er å fremme effektiv bruk av samfunnets ressurser. Loven skal bidra til at det offentlige opptrer med integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte. Regelverket legger også vekt på blant annet å fremme hensyn til miljø, bærekraft, gode arbeidsforhold og sosiale forhold.

[1] Statistisk sentralbyrå, tabell 10807.

[2] Statistisk sentralbyrå, tabell 10807.

Kilde: Bildet laget med bruk av kunstig intelligens (KI)

Figur 1. Offentlige anskaffelser

Anskaffelsesregelverket gjelder når offentlige etater gjør anskaffelser med en verdi på over 100 000 kroner eksklusiv merverdiavgift. Det er terskevelverdiene (beløpsgrense) som avgjør hvilke deler av regelverket som gjelder. Regelverket skiller på anskaffelser under terskelverdi, nasjonal terskelverdi og EØS-terskelverdi, og kravene til dokumentasjon og konkurranse øker med terskelverdien.

Anskaffelser mellom 100 000 kroner og nasjonal terskelverdi omtales som anskaffelser under terskelverdi. Disse anskaffelsene reguleres av de alminnelige bestemmelsene i anskaffelsesloven og del I i forskrift om offentlig anskaffelser. Nasjonal terskelverdi er nasjonalt bestemt og gjelder for anskaffelser med en verdi mellom 1,3 millioner kroner og EØS-terskelverdiene. Kravene er regulert i del II i forskriften for offentlige anskaffelser. EØS-terskelverdier bestemmes av EU-kommisjonen. Norge er forpliktet, gjennom EØS-avtalen, å regulere offentlige anskaffelser som overstiger fastsatte EØS-terskelverdier. Bestemmelsene er regulert i del III i anskaffelsesforskriften.[3]

For å finne ut hvilke deler av anskaffelsesregelverket som gjelder, må oppdragsgiver foreta en forsvarlig vurdering av anskaffelsens verdi. Beregning av anskaffelsens anslåtte verdi er regulert i § 5-4 i anskaffelsesforskriften. Anskaffelsens verdi skal beregnes på et anslag over den samlede betalingen eksklusiv merverdiavgift, inkludert eventuelle opsjoner, betalinger eller premier til leverandøren. Beregningen skal gjøres på tidspunktet for kunngjøringen av konkurransen.[4]

[3] https://www.anskaffelser.no/avtaler-og-regelverk/terskelverdier-offentlige-anskaffelser

[4] Veileder til reglene om offentlige anskaffelser, kapittel 5.3, Direktoratet for forvaltning og økonomistyring.

Regelverket gir bestemmelser over hvordan en anskaffelsesprosess skal gjennomføres. De grunnleggende prinsippene som anskaffelsesregelverket bygger på, fremgår av anskaffelsesloven § 4. Disse prinsippene skal sørge for at offentlige oppdragsgivere sikrer konkurranse som bidrar til mest mulig effektiv ressursbruk i det offentlige. Videre skal oppdragsgiverne handle i samsvar med prinsippene om likebehandling, forutsigbarhet, etterprøvbarhet og forholdsmessighet.

Prinsippet om likebehandling er todelt; det skal ikke diskrimineres på grunnlag av nasjonalitet og at det generelle likebehandlingsprinsippet skal hindre usaklig forskjellsbehandling. Det siste er ment for å sikre like muligheter for alle potensielle leverandører. Prinsippet om forutsigbarhet innebærer at anskaffelsesprosessen skal være forutsigbar for leverandører og sikre åpenhet om alle stadiene i prosessen. Etterprøvbarhet skal sikre at det er mulig å sjekke at oppdragsgiver har fulgt reglene for konkurransen. Prinsippet innebærer at oppdragsgiver må kunne dokumentere stadiene i prosessene og beslutningene som er tatt. Forholdsmessighetsprinsippet skal sørge for at oppdragsgiver har gjennomført konkurransen på en måte som samsvarer med anskaffelsens art, omfang, verdi og kompleksitet.[5]

Dersom det mistenkes brudd på regelverket for offentlige anskaffelser kan saken klages inn for Klagenemda for offentlige anskaffelser (KOFA), til domstolene dersom leverandøren mener det foreligger brudd på anskaffelsesregelverket, eller til ESA[6]. KOFA skal behandle klager om brudd på regelverket for offentlige anskaffelse. Nemda skal bidra til at tvister om offentlige anskaffelser løes på en effektiv, uhildet og grundig måte.[7] KOFA har myndighet til å ilegge overtredelsesgebyr for ulovlige direkte anskaffelser. Avgjørelser i slike saker er rettslige bindene for partene.[8]

1.4 Vevelstad kommune

Vevelstad kommune ledes av kommunedirektør. Organisasjonskartet for kommunen vises i figuren nedenfor. Organisasjonskartet viser at kommunen er oppdelt i fem sektorområder, som ledes av hver sin sektorleder.

[5] https://www.anskaffelser.no/avtaler-og-regelverk/grunnleggende-om-anskaffelsesregelverket

[6] ESA er EFTAS overvakingsorgan. ESA påser at norske myndigheter overholder EØS-avtalen korrekt og at reglene følges i praksis.

[7] https://www.regjeringen.no/no/dep/nfd/org/etater-og-virksomheter-under-narings--og-fiskeridepartementet/styrer-rad-og-utvalg/permanente-styrer-rad-og-utvalg/klagenemnda-for-offentlige-anskaffelser-kofa/id2577730/

[8] https://www.klagenemndssekretariatet.no/klagenemda-for-offentlige-anskaffelser-kofa/om-kofa

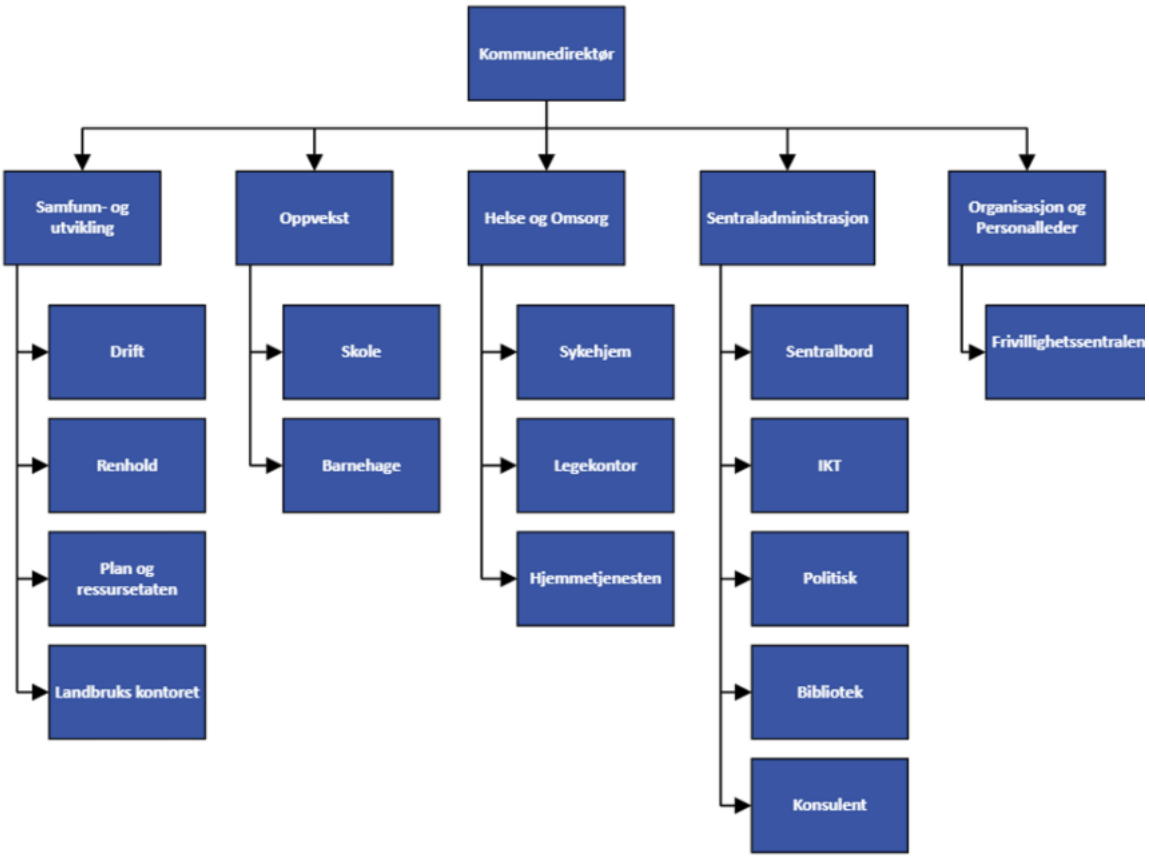

Kilde: Handlings- og økonomiplan 2026-2029, Vevelstad kommune

Figur 2. Organisasjonskart Vevelstad kommune

For oppvekst er det både en sektorleder for skole og en for barnehage. Sentraladministrasjonen inneholder også oppgavene innenfor økonomi. Til sammen utgjør kommunens ledergruppe kommunedirektør og de seks sektorlederne. I arbeidet med forvaltningsrevisjonen fra januar 2026 har sektorleder for samfunn- og utvikling vært fungerende kommunedirektør.

1.5 Metode

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til NKRFs standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Vevelstad kommune, jf. kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3.

Revisor har brukt flere metoder for å samle inn data til dette prosjektet.

Dokumentgjennomgang

Revisor har gått gjennom følgende dokumenter knyttet til den første problemstillingen:

- Økonomireglement, vedtatt i kommunestyret 25.09.2025
- Delegasjonsreglement, vedtatt i kommunestyret 27.01.2021, redigert av administrasjonen 03.05.2022.

I den andre problemstillingen har revisor etterspurt dokumentasjon knyttet til 11 utvalgte anskaffelser gjennomført i 2025. 10 av disse anskaffelsene er hentet fra driftsregnskapet, mens en er hentet fra investeringsregnskapet. Revisor har basert utvalget av anskaffelsene på størrelsen på anskaffelsen (målt i kroner) sett i forhold til de ulike terskelverdiene, samt hvilket ansvarsområde anskaffelsen tilhører.

Intervju

Revisor har avholdt et digitalt oppstartsmøte med fungerende kommunedirektør. På oppstartsmøte orienterte revisor om forvaltningsrevisjonen og stilte overordnede spørsmål om rutiner og praksis for offentlige anskaffelser i kommunen. Fungerende kommunedirektør har vært revisors kontaktperson.

Videre har revisor intervjuet følgende digitalt:

- Sektorledere for:
  - Barnehage
  - Skole
  - Helse og omsorg
  - HR og personal
  - Økonomi og administrasjon

Sektorlederne ble spurt om deres rolle og oppgaver knyttet til offentlige anskaffelser for sin sektor.

I etterkant av alle intervjuene er det skrevet referat som er godkjent av informantene. Revisor benytter kun informasjon fra godkjente referat som datagrunnlag.

Revisor har også sendt oppfølgingsspørsmål på epost til fungerende kommunedirektør.

Vurdering av metode

Dokumentgjennomgang har vært valgt som metode for å se hvilke regler og kommunen har for at regelverket om offentlige anskaffelser skal bli fulgt. Revisor har ikke hatt tilgang til

kommunens kvalitetssystem, men har fått informasjon om at det ikke inneholder rutiner for offentlige anskaffelser. Derfor har revisor valgt å ikke etterspørre slik tilgang.

Innhenting av dokumentasjon knyttet til de utvalgte anskaffelsene er valgt for å få kjennskap til kommunens nåværende anskaffelsespraksis. Det er valgt anskaffelser med ulik størrelse for å sikre at regelverkets bestemmelser for ulike terskelverdier blir dekket. Dette for å kunne vurdere om kommunens anskaffelsespraksis gjenspeiler regelverkets krav til konkurranse og etterprøvbarhet.

Revisor har etterspurt dokumentasjon fra dagens ansatte i kommunen, og baserer derfor gjennomgangen på tilsendt dokumentasjon. Det kan bety at det er dokumenter revisor ikke er kjent med og ikke har fått tilgang til.

Intervju er valgt som metode for å få mer dybdekunnskap om hvordan offentlige anskaffelser blir håndtert blant de ulike sektorene i kommunen. Intervju er også brukt for å undersøke om lederne i kommunen kjenner til kommunens reglement innenfor offentlige anskaffelser. Selv om kommunen har et reglement for innkjøp og offentlige anskaffelser, vil ikke det kunne svare ut om de ansatte kjenner til reglementet og om de praktiserer det som står. Derfor har intervju vært med på å utdype slik informasjon.

Ansatte som er intervjuet, er valgt ut på bakgrunn av deres ansvar for offentlige anskaffelser. Revisor har ikke kontaktet tidligere ansatte i kommunen med ansvar for innkjøp og anskaffelser.

På grunn av at det er få ansatte i kommunen med innkjøpsansvar, har ikke spørreundersøkelse vært aktuelt. Revisor har vurdert det som mer hensiktsmessig, med tanke på ressurser i prosjektet, at intervju var den metoden som egnet seg best med tanke på å få informasjon fra ansatte med innkjøpsansvar.

Revisoren vurderer at de innsamlede dataene er tilstrekkelige og relevante for å besvare problemstillingene knyttet til revisjonskriteriene og kommunens praksis i dag. Bruken av ulike metoder for datainnsamling har vært hensiktsmessig for å belyse data fra flere perspektiver.

1.6 Uttalelse om rapport

En foreløpig rapport ble sendt til fungerende kommunedirektøren for 20. april 2026 for uttalelse. Revisjon Midt-Norge SA mottok svar den 6. mai 2026. Uttalelsen er vedlagt rapporten (vedlegg 3).

Uttalelsen fra fungerende kommunedirektør har ikke medført endringer i faktagrunnlaget, vurderinger eller konklusjon.

2 KONTROLLRUTINER

2.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling:

- I hvilken grad har kommunen kontrollrutiner som sikrer at regelverket for anskaffelser føles?

2.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Kommunen bør vedta en anskaffelsesstrategi.
- Kommunen bør ha rutiner og prosedyrer for anskaffelser som er kjent blant ansatte med innkjøpsansvar.
- Kommunen skal etablere en internkontroll som sikrer at ansatte følger gjeldende rutiner for anskaffelser.
- Kommunen skal beskrive roller, ansvar og fullmakter for anskaffelser.
- Kommunen bør etablere systematisk opplæring for ansatte med roller og ansvar for anskaffelser.
- Kommunen bør fastsette mål og resultatkrav for kommunens innkjøp.
- Kommunen bør etablere systemer som sikrer ansattes tilgang til og bruk av inngåtte rammeavtaler.

Utledningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

2.3 Funn

2.3.1 Reglement og rutiner

Kommunestyret i Vevelstad kommune vedtok i sak 80/2025, 25. september 2025, nytt økonomireglement. Økonomireglementets del 13 inneholder reglement for innkjøp. Innledningsvis presiseres det at innkjøpsreglementet gjelder for alle anskaffelser til kommuner, og at det skal være retningsgivende for de ansatte til å ta korrekte valg med hensyn til prosedyrer for innkjøp.

Reglementet inneholder viktige prinsipper for anskaffelsesarbeider. Blant annet skal alle anskaffelser være basert på konkurranse, utføres i henhold til kommunens etiske retningslinjer og ivareta hensynet til høy integritet, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvbarhet og forholdsmessighet. Reglementet deler opp anskaffelser i:

- Mindre anskaffelser: kjøp med verdi mellom 10 000 og 100 000 kroner.
- Mellomstore anskaffelser: kjøp med verdi mellom 100 000 kroner og grensen for pliktig kunngjøring i Doffin.

For mellomstore anskaffelser skal det blant annet føres anskaffelsesprotokoll fra prosessen og det skal innhentes tilbud fra minst tre forskjellige leverandører (så sant det er praktisk mulig). Reglementet sier det alltid skal vurderes om frivillig kunngjøring i Doffin er hensiktsmessig for anskaffelser som har en verdi som er nær grensen for pliktig kunngjøring. Videre står det i at mellomstore anskaffelser skal gjennomføres via kommunens konkurransegjennomføringsverktøy. Revisor har spurt fungerende kommunedirektør om hvilket verktøy dette er, og får opplyst om at det er EU-Supply[9]/Mercell[10] som er verktøyet. Det er et godkjent elektronisk anskaffelsessystem. Sektor for teknisk og samfunn har brukt dette i 5-6 år, mens de andre sektorene har ikke brukt dette. I systemet kan kommunen sende ut invitasjoner til å komme med tilbud og lage anskaffelsesprotokoller. I oppstartsmøte forteller fungerende kommunedirektør at kommunen har en rutine om at anskaffelser skal kunngjøres på EU-Supply uavhengig om det er en anskaffelse på 100 000 kroner, større eller nært den nedre grensen for kunngjøring. Leder for helse og omsorg forteller at hun innhenter tilbud fra to til fire leverandører når det skal gjøres større innkjøp.

Informantene forteller at det ikke finnes egne skriftlige rutiner for offentlige anskaffelser og innkjøp ut over økonomireglementet. Kommunen har kvalitetssystemet Compilo, men flere informanter opplyser om at det foreløpig kun er økonomireglementet som er lagt inn under rutiner for offentlige anskaffelser. Organisasjon og personalsjef forteller at alle lederne i kommunen blir kalt inn til møter en til to ganger i måneden for å få på plass internkontroll. Organisasjon og personalsjef opplyser om at kommunen burde ha en rutine for offentlige anskaffelser.

Kommunens delegeringsreglement, vedtatt av kommunestyret 27. januar 2021 (redigert av administrasjonen 3. mai 2022), sak 11/202, inneholder ikke noe knyttet til offentlige anskaffelser og innkjøp i kommunen.

[9] EU-Supply er en plattform for elektronisk konkurransegjennomføring for å håndtere anskaffelser fra kunngjøring til kontrakt. https://www.acos.no/produkter-og-tjenester/produkter/integrasjoner/liste-over-integrasjoner/eu-supply-mercell.12482.aspx

[10] Mercell er en plattform og programvareløsning for offentlige anskaffelser. https://info.mercell.com/nb-no/

2.3.2 Roller og ansvar

Økonomireglementet beskriver myndighet til å gjøre innkjøp. Det gis fullmakt til kommunedirektør å gjennomføre anskaffelser gjennom kommunens delegeringsreglement, og den årlige behandlingen i kommunestyret av handlingsplan, økonomiplan og årsbudsjett.

Det er kommunedirektør som er ansvarlig for etablering, implementering og vedlikehold av dette reglementet, jamfør økonomireglementet kapittel 13.4. Kommunedirektøren har også ansvaret for at alle medarbeidere som deltar i anskaffelser gjøres kjent med og følger reglementet og anskaffelsesstrategi, og at det er rutiner innenfor kommuneområdene som ivaretar reglementet. Samtlige informanter forteller at de ikke kjenner til at kommunen har en anskaffelsesstrategi.

Fungerende kommunedirektør forteller at hver leder har ansvar for innkjøp og anskaffelser for sitt område. Kommunen har ikke mange store anskaffelser, men det er sykehjemmet som har de største anskaffelsene.

Alle sektorlederne opplyser om at de har ansvar for innkjøp innenfor sin sektor. Det er ingen av informantene som kjenner til at det er noe skriftlig delegert til dem. Leder for helse og omsorg forteller at innkjøp var lagt til stillingen hennes da hun begynte i kommunen. Organisasjon og personalsjef forteller at kommunen har en vei å gå når det gjelder delegasjon. Delegeringsreglementet må opp til ny politisk behandling og deretter må det lages skriftlige rutiner i henhold til nytt vedtatt reglement.

Informantene forteller at de er blitt gjort kjent med innholdet i økonomireglementet gjennom ledermøtene. Ut over dette er det ingen av informantene som sier at de har fått noe opplæring knyttet til offentlige anskaffelser. Flere av informantene forteller at det er ansatte i kommunen de kan spørre ved behov, eksempelvis nevnes fungerende kommunedirektør og ansatte innen lønn og økonomi. Fungerende kommunedirektør forteller at også sektoren for samfunn og utvikling har bistått andre sektorer i arbeid med offentlige anskaffelser.

2.3.3 Opplæring

Ingen av informantene revisor har snakket med, forteller at de har fått noe opplæring i offentlige anskaffelser og innkjøp. Flere nevner at offentlige anskaffelser er tema på ledermøtene.

2.3.4 Rammeavtaler og samarbeid

Økonomireglementet sier at ved regelmessige anskaffelser med samlet verdi større enn 600 000 kroner per år, skal det vurderes om det er hensiktsmessig å komme fram til en flerårig rammeavtale for leveransen. Kommuneovergripende rammeavtaler på vegne av Vevelstad

kommune kan kun inngås etter delegering av fullmakt fra kommunedirektør, som igjen må ha et politisk vedtak, jamfør økonomireglementet kapittel 13.3.

Fungerende kommunedirektør forteller at sektor for samfunn og utvikling har rammeavtaler, og at han har oversikt over disse gjennom EU-Supply. Leder for helse og omsorg forteller at kommunen har rammeavtaler, men at de mangler oversikt. Flere av avtalene er eldre, og det jobbes med å få oversikt over avtalene og oppdatere disse. Kommunen har også avtalt et samarbeid med Sømna kommune knyttet til innkjøp av medisiner. Kommunen er for liten til å få gode avtaler og rabatter på egenhånd, ifølge leder for helse og omsorg. Ut over disse sektorene, er det ingen av de andre informantene som kjenner til at kommunen har rammeavtaler innenfor sitt område.

Fungerende kommunedirektør forteller i oppstartsmøtet at det er inngått en samarbeidsavtale med kommunene Brønnøy og Sømna om en innkjøpskonsulent. Konsulenten vil være ansatt i Brønnøy kommune, hvor Brønnøy vil ha en innkjøringsfase frem til 1. september 2026. De to andre kommunene vil ikke ha noen utgifter frem til det tidspunktet. Skulle Brønnøy ha noen anskaffelser som vil være egnet for flere kommuner så vil de øvrige kommunene bli invitert med i konkurransen, og Brønnøy vil dekke utgiftene i innkjøringsperiode, opplyser fungerende kommunedirektør.

På epost til revisor, opplyser fungerende kommunedirektør at det i forbindelse med behandling og vedtak av budsjett og økonomiplan 2026-2029, sak 115/2025, ble lagt inn felles innkjøpsressurs på Sør-Helgeland som et innsparingstiltak. I økonomi- og handlingsplan 2026-2029 for Vevelstad kommune[11] skriver kommunen:

> Det er et stort behov for å få på plass en innkjøpsressurs som kan jobbe med ulike innkjøpsavtaler for å få bedre pris på tjenester vi idag må kjøpe. Vevelstad kommune mangler idag egen ressurs til dette arbeidet, og kommunene på Sør-Helgeland har gått sammen for å kunne finansiere en stilling som vil jobbe på tvers av kommunene på Sør-Helgeland.

Det ligger en kostnadsmodell i handlings- og økonomiplanen som viser fordelingen mellom kommunene på felles innkjøpsressurs, så fremt alle kommunene vil være med.

[11] https://pub.framsikt.net/2026/vevelstad/bm-2026-hpvevelstad26#/home

2.4 Vurdering

Kriteriet: Kommunen bør vedta en anskaffelsesstrategi.

Kommunen har ikke vedtatt en anskaffelsesstrategi som revisor er kjent med. Ut fra økonomireglementet har kommunen en ambisjon om å få på plass en slik strategi.

Revisor vurderer kriteriet som ikke oppfylt.

Kriteriet: Kommunen bør ha rutiner og prosedyrer for anskaffelser som er kjent blant ansatte med innkjøpsansvar.

Økonomireglementet inneholder reglement for innkjøp. Reglementet ble vedtatt høsten 2025. Det gjør det vanskelig for revisor å vurdere hvordan reglementet har blitt praktisert, siden det er kort tid siden det ble vedtatt. Revisor vurderer at ansatte med innkjøpsansvar har blitt gjort kjent med reglementet gjennom informasjon på ledermøter.

Revisor vurderer at kommunen er på vei med å gjøre reglementet kjent for hvordan ansatte med ansvar for innkjøp og anskaffelser skal opptre for å være i tråd med regelverket for offentlige anskaffelser.

Revisor vurderer kriteriet som delvis oppfylt.

Kriteriet: Kommunen skal etablere en internkontroll som sikrer at ansatte følger gjeldende rutiner for anskaffelser.

Revisor vurderer at kommunen har et system for internkontroll, men at det ikke er gjort gjeldende for offentlige anskaffelser. Foreløpig er det kun økonomireglementet som gir føringer. Økonomireglementet er ikke operasjonalisert i form av skriftlige rutiner som er lagt inn i internkontrollsystemet. Revisor vurderer det som positivt at kommunen har lagt inn det reglementet de har for anskaffelser i internkontrollsystemet.

Revisor vurderer kriteriet som delvis oppfylt.

Kriteriet: Kommunen skal beskrive roller, ansvar og fullmakter for anskaffelser.

Revisor vurderer at kommunen ikke har beskrevet roller og ansvar for anskaffelser. Økonomireglementet spesifiserer at det er kommunedirektør som har det øverste ansvaret for anskaffelser. I praksis har ulike lederne fått ansvaret for innkjøp og anskaffelser. Delegasjonsreglementet til kommunen inneholder ikke noe eget knyttet til offentlige anskaffelser. Revisor finner ikke skriftlig dokumentasjon som viser dette.

Revisor vurderer kriteriet som ikke oppfylt.

Kriteriet: Kommunen bør etablere systematisk opplæring for ansatte med roller og ansvar for anskaffelser.

Revisor vurderer at kommunen ikke har etablert opplæringstiltak for ansatte med roller og ansvar for anskaffelser ut over ledermøter. Kommunen kan vurdere om tiltenkt innkjøpsressurs kan brukes til å bistå ansatte i kommunen ved spørsmål rundt offentlige anskaffelser og ved opplæring av ansatte.

Revisor vurderer kriteriet som ikke oppfylt.

Kriteriet: Kommunen bør fastsette mål og resultatkrav for kommunens innkjøp.

Ut over økonomireglementet, har kommunen ikke kommunisert mål og resultatkrav for kommunens innkjøp, utover budsjettkontroll. Økonomireglementet spesifiserer de grunnleggende prinsippene kommunene skal opptre etter, men ikke noe ut over dette. Økonomireglementet er presentert for lederne med innkjøpsansvar i kommunen. Revisor vurderer at kommunen kan spesifisere og operasjonalisere hvilke mål og resultatkrav de ønsker å ha for sine innkjøp for å sikre at anskaffelsesregelverket etterleves.

Revisor vurderer kriteriet som ikke oppfylt.

Kriteriet: Kommunen bør etablere systemer som sikrer ansattes tilgang til og bruk av inngåtte rammeavtaler.

Revisor vurderer at kommunen ikke har etablert systemer som sikrer ansatte tilgang og bruk av inngåtte rammeavtaler. Enkelte sektorer har mer oversikt over andre.

Revisor vurderer det som positivt at kommunen har planlagt et innkjøpssamarbeid og ressurs sammen med andre kommuner. Kommunen vil være tjent med tilgang til kompetanse innenfor offentlige anskaffelser som blant annet kan sikre bruk av inngåtte rammeavtaler.

Revisor vurderer kriteriet som delvis oppfylt.

2.5 Konklusjon

I hvilken grad har kommunen kontrollrutiner som sikrer at regelverket for anskaffelser følges?

Revisor konkluderer med at kommunen ikke i tilstrekkelig grad har kontrollrutiner som sikrer at regelverket for anskaffelser følges. Det nye økonomireglementet vil kunne bidra til at noe av regelverket for anskaffelser følges, samt vil planlagt felles innkjøpssamarbeid være et forbedringstiltak innenfor arbeidet med anskaffelser.

Samtidig er det flere forbedringspunkter knyttet til kontrollrutinene i kommunen. Kommunen mangler en anskaffelsesstrategi. En anskaffelsesstrategi vil bidra med å gi en felles retning og skape en felles forståelse blant de med ansvar for innkjøp for kommunens mål og føringer for anskaffelser. Kommunen mangler også beskrivelser av roller og ansvar knyttet til anskaffelser. En slik tydeliggjør av roller og ansvar vil kunne sikre nødvendig tverrfaglig involvering og kunne gi økt kvalitet på gjennomføringen av anskaffelsene. Mer systematisk opplæring og gjennomgang til ansatte med innkjøpsansvar vil også styrke at kommunens arbeid med anskaffelser gjennomføres i tråd med regelverket.

3 ETTERLEVELSE

3.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling:

- I hvilken grad følges regler om krav til konkurranse og etterprøvbarhet av konkurranse?

3.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet for denne problemstillingen:

- Kunngjøre anskaffelser over gjeldende terskelverdi i Doffin/TED.
- Føre anskaffelsesprotokoll, eller på annen måte dokumentere vesentlige forhold ved anskaffelser over 100 000 kroner.
- Dokumentere grunnlaget for bruk av unntaksregler fra anskaffelsesregelverket ved direkteanskaffelse.
- Dokumentere bruk av rammeavtaler ved gjennomføring av anskaffelser.

Utledningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg 1.

3.3 Utvalgte anskaffelser

Revisor har valgt ut 11 anskaffelser i 2025 for å svare ut problemstillingen. Tabellen nedenfor viser hvilke anskaffelser vi har plukket ut og hvilke vi har mottatt dokumentasjon for. De anskaffelsene vi har mottatt dokumentasjon for, vil bli beskrevet i de påfølgende delkapitlene.

Tabell 1. Utvalgte anskaffelser i kommunen, 2025,

Anskaffelse	Sum i kroner	Dokumenter
Human Care BO AS	9 818 882	
Skogstad Helseservice	999 222	
Spydspiss Terje Andre Håkonsen	767 875	
Angell Advokatfirma AS	730 501	
Lege Eystein Hauge	555 297	
Gårdsopplevelse Nord BA	475 168	
Vågsodden Nergård Maskin	389 891	x
Apotek 1 Brønnøy	326 551	
Paul Nygaard AS	363 755	
Norsk institutt for bioøkonomi	218 750	x
Recover AS	1 525 000	x

Kilde: Revisjon Midt-Norge SA

3.3.1 Anskaffelse Angell Advokatfirma

Fungerende kommunedirektør opplyser i epost til revisor at anskaffelsen fra Angell Advokatfirma AS på 730 501 kroner i regnskapet 2025, er gjort med bakgrunn i forskrift om offentlige anskaffelser § 2-4 unntak for visse tjenestekontrakter, punkt d:

d. følgende juridiske tjenester:
1. representasjon ved advokat i tvistesaker for nasjonale eller internasjonale domstoler, nemnder, offentlige myndigheter eller institusjoner, eller ved nasjonal eller internasjonal voldgift eller mekling
2. juridisk rådgivning ved advokat til forberedelse av en sak som nevnt i nr. 1 eller der det er klar sannsynlighetsovervekt for at spørsmålene rådgivningen gjelder, vil bli gjenstand for en slik sak
3. notarialforretninger
4. tjenester som blir utført av en formuesforvalter, verge eller annen person som er oppnevnt av en domstol eller nemnd eller ved lov til å utføre bestemte oppgaver under tilsyn fra en domstol eller nemnd

Kilde: Anskaffelsesforskriften, § 2-4 punkt d

Figur 3. Anskaffelsesforskriften, § 2-4 punkt d

Revisor har ikke mottatt tilstrekkelig dokumentasjon fra kommunen som begrunner hvorfor denne anskaffelsen er gjennomført som en direkteanskaffelse. Derfor har ikke revisor grunnlag for å vurdere om kommunens dokumentasjon begrunner at anskaffelsen er gjennomført i henhold til utvalgte krav i anskaffelsesregelverket.

3.3.2 Anskaffelse Vågsodden Nergård Maskin

Data

I 2025 er det regnskapsført utgift på 389 891 kroner. Anskaffelsen er en del av kommunal rammeavtale innenfor elektro, grunnentreprenør og vedlikehold.

Revisor finner kunngjøring av konkurransen på Doffin, med kunngjøringsdato 26.09.2023. Tilsendt anskaffelsesprotokoll viser at konkurransetypen er etablering av rammeavtale og rammeavtale med flere leverandører.

Anskaffelsesprotokollen dokumenterer at det var flere tilbydere innenfor de ulike områdene. Vågsodden Nergård maskin er valgt som leverandør både innenfor graveentreprenør og veivedlikehold. Protokollen dokumenterer begrunnelse for utvelgelsen.

Revisors vurdering

Revisor vurderer at kommunen har dokumentert anskaffelsen av Vågsodden Nergård Maskin i samsvar med utvalgte krav i anskaffelsesregelverket.

3.3.3 Anskaffelse Norsk institutt for bioøkonomi

Data

Anskaffelse fra Norsk institutt for bioøkonomi på 218 750 kroner i 2025. Revisor har fått tilsendt dokumentasjon som viser at kommunen har gjort henvendelse til tre leverandører på pristilbud for nødvendig naturtypekartlegging knyttet til planvask av eldre reguleringsplaner. Epostkorrespondanse dokumenterer at kommunen også har hatt samtale med Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO) om å få kostnadsoverslag for naturtypekartlegging av reguleringsplanene. NIBIO har sendt kommunen et tilbud på arbeidet med kostnadsoverslag.

Revisor har fått tilsendt dokumentasjon som viser at en av de tre leverandørene det ble sendt pristilbud til, har svart på epost der det er forslag om digitalt møte for å vise hva de kan bidra med via sin samarbeidspartner.

Revisors vurdering

Revisor finner dokumentasjon på at kommunen har gjennomført konkurranse knyttet til anskaffelse av naturtypekartlegging. Veilederen til reglene om offentlige anskaffelser peker på at eposter til og fra oppdragsgiver er dokumentasjon på viktige beslutninger. Uansett, vurderer revisor har det mangler dokumentasjon på utvelgelse av leverandører og tildeling av kontrakt. Revisor har fått tilsendt dokumentasjon som tyder på at det har vært to interesserte leverandører, men revisor har ikke mottatt dokumentasjon som begrunner utvelgelse av leverandør eller tildeling av kontrakt. Revisor må ta forbehold om at kommunen det i dette tilfellet kun mottok tilbud fra NIBIO, men revisor har ikke dokumentasjon som viser at den andre leverandøren har trukket sin interesse.

Revisor vurderer at kommunen har delvis dokumentert anskaffelsen etter krav i regelverket.

3.3.4 Anskaffelse Recover AS

Data

Anskaffelsen er fra investeringsregnskapet 2025 på 1 525 000 kroner. Anskaffelsen er en del av kommunal rammeavtale for byggmestertjenester, elektro, grunnentreprenør og graving.

Anskaffelsen er kunngjort på Doffin, med kunngjøringsdato 23.08.2023. Anskaffelsesprotokollen viser at konkurransetypen er etablering av rammeavtale og rammeavtale med en leverandør. Anskaffelsesprotokollen dokumenterer at Recover AS var eneste tilbyder. Det begrunnes i protokollen at valgt entreprenør er eneste tilbyder på tømrertjenester.

Revisors vurdering

Revisor vurderer at kommunen har dokumentert anskaffelsen av Recover AS i samsvar med utvalgte krav i anskaffelsesregelverket.

3.4 Overordnet vurdering fra revisor

Med bakgrunn i at revisor kun har fått tilsendt dokumentasjon knyttet til tre av de 11 utvalgte anskaffelsene, gjør revisor en overordnet vurdering av etterlevelsen av regelverket knyttet til offentlige anskaffelser. Manglende dokumentasjon i mange av de utvalgte anskaffelsene, tyder på at det er mangelfull etterlevelse av anskaffelsesregelverket knyttet til journalføring og arkivering av anskaffelsesdokumenter i kommunen. Forskrift om offentlige anskaffelser § 7-1 omhandler dokumentasjonsplikten, hvor oppdragsgiver skal oppbevare dokumentasjon som er tilstrekkelig til å begrunne viktige beslutninger i anskaffelsesprosessen. Oppdragsgiveren skal også oppbevare kontrakten gjennom hele kontraktsperioden. Vesentlige forhold for gjennomføringen av anskaffelsen skal nedtegnes eller samles i en protokoll.

Dersom kommunen ikke dokumenterer etterlevelse av regelverket, kan det medføre brudd på regelverket, og utløse rettslige konsekvenser for kommunen. Kommunen kan risikere å bli klaget inn til KOFA. Økonomireglementet til kommunen, vedtatt høsten 2025, stadfester at kommunen skal føre anskaffelsesprotokoller for mellomstore innkjøp. Dersom kommunen praktiserer sitt eget regelverk, er det et tiltak for at kommunen følger regelverket for offentlige anskaffelser. Kommunen må likevel sørge for dokumentasjon for å etterleve kravet om etterprøvbarhet.

At kommunen ikke dokumenterer at regelverket for offentlige anskaffelser etterleves, kan også føre til brudd på formålet til anskaffelsesloven og de grunnleggende prinsippene, § 4. Dette med tanke på tillitten allmennheten har til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte. Manglende dokumentasjon av konkurranse, der regelverket og kommunens egne reglement krever det, kan medføre at kommunen betaler for høye priser på tjenester de kjøper. Kommunen vil da ikke få best mulig kvalitet eller pris på varer og tjenester.

3.5 Konklusjon

I hvilken grad følges regler om krav til konkurranse og etterprøvbarhet av konkurranse?

Revisor konkluderer med at Vevelstad kommune ikke i tilstrekkelig grad følger regler om krav til konkurranse og etterprøvbarhet av konkurranse. Selv om kommunen kan dokumentere eller delvis dokumenterer at tre anskaffelser er gjennomført etter utvalgte krav i regelverket, mangler dokumentasjonen i mange av de utvalgte anskaffelsene. Kommunen er dermed ikke i stand til å dokumentere at anskaffelser gjennomføres i tråd med kravene til konkurranse og etterprøvbarhet, og at det bryter med lov om offentlige anskaffelser § 4. Kommunen må sørge for å ha et system som dokumenterer anskaffelser over 100 000 kroner for å sikre at regelverket etterleves.

4 ANBEFALINGER

På bakgrunn av funn, anbefaler revisor at kommunedirektør:

- Sørger for at anskaffelsesregelverket etterleves og at anskaffelser dokumenteres og arkiveres i henhold til lovkrav.

KILDER

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)

Lov om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven)

Forskrift om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften)

Veileder til reglene om offentlige anskaffelser, Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ)

Fagsider om offentlige anskaffelser, https://www.anskaffelser.no/, Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ)

Handlings- og økonomiplan 2026-2029, Vevelstad kommune

Statistisk sentralbyrå tabell 10807

https://www.regjeringen.no/no/dep/nfd/org/etater-og-virksomheter-under-narings--og-fiskeridepartementet/styrer-rad-og-utvalg/permanente-styrer-rad-og-utvalg/klagenemnda-for-offentlige-anskaffelser-kofa/id2577730/

https://www.klagenemndssekretariatet.no/klagenemda-for-offentlige-anskaffelser-kofa/om-kofa

https://www.acos.no/produkter-og-tjenester/produkter/integrasjoner/liste-over-integrasjoner/eu-supply-mercell.12482.aspx

https://info.mercell.com/nb-no/

VEDLEGG 1 – UTLEDNING AV REVISJONSKRITERIER

Ifølge forskrift om kontrollutvalg og revisjon (§ 15) skal det etableres revisjonskriterier for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal revideres/vurderes i forhold til. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Slike autoritative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak (mål og føringer), administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis. I denne forvaltningsrevisjonen har vi benyttet oss av følgende kilder til revisjonskriterier:

- Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven)
- Lov om offentlige anskaffelser (anskaffelsesloven)
- Forskrift om offentlige anskaffelser (anskaffelsesforskriften)
- Veileder til reglene om offentlige anskaffelser, Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ)
- Fagsider om offentlige anskaffelser, https://www.anskaffelser.no/, Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ)

Problemstilling 1: I hvilken grad har kommunen kontrollrutiner som sikrer at regelverket for anskaffelser følges opp?

Lov om offentlige anskaffelser har som formål (§ 1) å fremme effektiv bruk av samfunnets interesser og skal bidra til at det offentlige opptrer med integritet. Dette for at allmennheten har tillitt til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte. Kommunene er omfattet av lovverket, og loven gjelder for kjøp med en anslått verdi som er lik eller overstiger 100 000 kroner ekskl. merverdiavgift (§ 2).

Kommunedirektøren har etter kommuneloven §§ 13-1, 2. og 3. ledd ansvaret for at lovverket om offentlige anskaffelser følges. Videre slår kommuneloven § 25-1 fast at kommunedirektøren er ansvarlig for internkontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover og forskrifter følges. Kommunedirektøren skal blant annet sørge for nødvendige rutiner og prosedyre. Videre er avdekke og følge opp avvik og risiko for avvik en del av internkontrollen etter kommuneloven.

Lov om offentlige anskaffelser § 5 første ledd sier at kommuner skal innrette sin anskaffelsespraksis slik at den bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning, fremme klimavennlige løsninger der det er relevant. Videre sier loven at oppdragsgiverne skal ha

egnede rutiner for å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter ved offentlige anskaffelser der det er en risiko for brudd på slike rettigheter. Andre ledd sier følgende:

> Oppdragsgiveren kan stille egnede krav og kriterier knyttet til ulike trinn i anskaffelsesprosessen, slik at offentlige kontrakter gjennomføres på en måte som fremmer hensyn til miljø, innovasjon, arbeidsforhold og sosiale forhold, forutsatt at kravene og kriteriene har tilknytning til leveransen.

Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) har utarbeidet fagsider om offentlige anskaffelser. Revisor legger til grunn at anbefalingene fra DFØ reflekterer beste praksis for kontroll med innkjøp i staten, og at dette også kan overføres til kommunal sektor.

DFØ omtaler blant annet anskaffelsesstrategi. En anskaffelsesstrategi skal bidra til at kommunen følger kravene i anskaffelsesloven. DFØ skriver at anskaffelsesstrategien skal gi en felles retning og skape en felles forståelse for kommunens mål og føringer for anskaffelser. DFØ identifisere en god strategi hvor mål og prioriteringer synliggjøres.

Internkontroll er et av områdene som også trekkes frem hos DFØ siden det er risiko for feil i økonomisk rapportering og risiko for mislighold, korrupsjon og maktmisbruk innenfor innkjøp, men også risiko for manglende regeletterlevelse. DFØ[12], har utarbeidet en liste med viktige tiltak for å oppnå internkontroll på innkjøpsområdet:

- Utarbeide en anskaffelsesstrategi med tilhørende handlingsplan
- Avklare roller og ansvarsfordeling
- Etablere et fullmaktsystem med beløpsgrenser for å tydeliggjøre ansvar ved ulike typer anskaffelser
- Utarbeide retningslinjer som skiller mellom rammeavtaler, direkte anskaffelser og avrop på rammeavtaler
- Kommunisere mål og resultatkrav for anskaffelser, og gi nødvendig opplæring
- Etablere rutiner for risikovurdering, fremfor tilfeldig eller unødvendig kontroll
- Innføre rutiner for systematisk oppfølging av etterlevelse, i motsetning til enkeltstående og ad hoc-kontroller
- Standardisere anskaffelsesprosesser og rutiner for å sikre etterlevelse av krav, gjerne ved bruk av digitale løsninger
- Utarbeide rutiner for oppfølging av mål og resultatkrav, blant annet gjennom fakturakontroll, evaluering og rapportering

[12] Internkontroll for offentlege innkjøp | Anskaffelser.no

- Etablere systemer for lagring og tilgjengeliggjøring av rammeavtaler
- Dokumentasjonsplikt og arkivering av anskaffelser over kr 100 000
- Etablere systemer for kontraktsoppfølging og håndtering av endringsordre og tilleggsarbeid

På bakgrunn av utredningen ovenfor er følgende revisjonskriterier utledet:

- Kommunen bør vedta en anskaffelsesstrategi.
- Kommunen bør ha rutiner og prosedyrer for anskaffelser som er kjent blant ansatte med innkjøpsansvar.
- Kommunen skal etablere en internkontroll som sikrer at ansatte følger gjeldende rutiner for anskaffelser.
- Kommunen skal beskrive roller, ansvar og fullmakter for anskaffelser.
- Kommunen bør etablere systematisk opplæring for ansatte med roller og ansvar for anskaffelser.
- Kommunen bør fastsette mål og resultatkrav for kommunens innkjøp.
- Kommunen bør etablere systemer som sikrer ansattes tilgang til og bruk av inngåtte rammeavtaler.

Problemstilling 2: I hvilken grad følges regler om krav til konkurranse og etterprøvbarhet av konkurranse?

Lov om offentlige anskaffelser § 4 regulerer grunnleggende prinsipper som sier at oppdragsgiver skal opptre i samsvar med prinsippene om konkurranse, likebehandling, forutberegnelighet, etterprøvbarhet og forholdsmessighet. Denne problemstillingen vil undersøke om kommunen kan dokumentere at et utvalg av anskaffelsene er gjennomført i samsvar med kravene til konkurranse og etterprøvbarhet av konkurranse.

Forskrift om offentlig anskaffelse (FOA) § 5-4 punkt 1 og 2 stiller krav om at kommunen skal dokumentere hvilken verdi anskaffelsen forventes å ha ved anskaffelsestidspunktet. Beregningen skal være forsvarlig på tidspunktet for kunngjøringen av konkurransen. For anskaffelser som ikke krever kunngjøring, skal beregningen være forsvarlig på det tidspunktet oppdragsgiveren innleder anskaffelsesprosessen. Verdivurderingen er viktig for at kommunen skal vite hvilken terskelverdi anskaffelsen er forventet å ha, og hvilke regler kommunen skal forholde seg til ved anskaffelsen.

Det er ikke krav til kunngjøring av anskaffelser fra kroner 100 000 til 1,3 millioner kroner, konkurransen kan kunngjøres frivillig. Anskaffelser som har anslått verdi over terskelverdien på 1,3 millioner kroner skal kunngjøres på Doffin, jamfør FOA § 8-17. Over EØS terskelverdien skal anskaffelsen i tillegg kunngjøres på TED-basen (Tenders Electronic Daily) via Doffin.

Forskrift om offentlig anskaffelse § 7-1 krever at oppdragsgiver skal oppbevare dokumentasjon som er tilstrekkelig for å begrunne viktige beslutninger i anskaffelsesprosessen. Vesentlige forhold for gjennomføring av anskaffelsen skal nedtegnes eller samles i en protokoll.

Veilederen til reglene om offentlige anskaffelser definerer at det er et generelt krav om at vurderinger og dokumentasjon av betydning for gjennomføring av konkurransen skal foreligge skriftlig for alle anskaffelser med en verdi som er lik eller overstiger 100 000 kroner ekskl. mva. Veilederen definerer «viktige beslutninger» som blant annet beslutninger om forhandlinger, utvelgelse av leverandører og tildeling av kontrakt. Videre kan det være meddelelser som avvisning, avlysning og valg av leverandør. Det kan også være eposter til og fra oppdragsgiver i forbindelse med spørsmål fra tilbydere og ettersending av dokumentasjon.

Om protokollplikten sier veilederen at formålet med en slik protokoll er å sikre etterprøvbarhet og bekrefte at oppdragsgivers beslutninger i samsvar med anskaffelsesregelverket. Regelverket definerer ikke kravene til innholdet i en slik protokoll, men at omfanget av protokollen må vurderes opp mot de grunnleggende prinsippene og vil avhenge av kontraktens verdi, omfang, art og kompleksitet.

Anskaffelser over 1,3 millioner kroner har krav til føring av anskaffelsesprotokoll, jamfør FOA § 10-5 i forskriften del II og § 25-5 i forskriften del III for terskelverdi over EØS-verdiene. Regelverket definerer kravene til protokollene. Kravene omhandler blant annet terskelverdi, hvilke leverandører som har gitt tilbud, hvem som er valgt, hvem som er avvist og på hvilket grunnlag, samt begrunnelse for valgt leverandør.

Kapittel 2 i forskrift om offentlige anskaffelser inneholder generelle unntaksbestemmelser fra anskaffelsesregelverket. Spesifikke unntaksbestemmelser er eksempelvis gitt i § 5-2 for anskaffelser for del II og § 13-4 for anskaffelser etter del III. Oppdragsgiver kan benytte seg av en direkteanskaffelse under visse betingelser. Dersom disse skal benyttes, må oppdragsgiver henvise til sin begrunnelse for direkteanskaffelse med grunnlag i disse bestemmelsene.

På bakgrunn av utredningen ovenfor er følgende revisjonskriterier utledet:

- Kunngjøre anskaffelser over gjeldende terskelverdi i Doffin/TED.
- Føre anskaffelsesprotokoll, eller på annen måte dokumentere vesentlige forhold ved anskaffelser over 100 000 kroner.
- Dokumentere grunnlaget for bruk av unntaksregler fra anskaffelsesregelverket ved direkteanskaffelse.
- Dokumentere bruk av rammeavtaler ved gjennomføring av anskaffelser.

VEDLEGG 2 – ENDRINGER I LOV

Stortinget har vedtatt endringer i anskaffelsesloven[13]. Målet er å styrke regelverket om samfunnshensyn og forenkle reglene for de nasjonale anskaffelsene. Et viktig tiltak er at innslagspunktet for når regelverket gjelder, heves fra 100 000 kroner til 500 000 kroner eksklusive merverdiavgift. Dette gir oppdragsgivere større fleksibilitet når de skal inngå små kontrakter, og kan bidra til lavere transaksjonskostnader og en enklere arbeidshverdag for innkjøpere. Samtidig oppheves anskaffelsesloven § 4 om grunnleggende prinsipper for nasjonalt regulerte anskaffelser. Endringen gir økt handlingsrom til å fastsette egne nasjonale regler i forskrift for anskaffelser som ikke omfattes av EØS-retten. Øvrige endringer beskrives som:

- Bærekraft tas inn i formålsbestemmelsen, samtidig som om sammenhengen mellom effektivitet og bærekraft klargjøres i en definisjon.
- Hensynet til sikkerhet og beredskap løftes fram og synliggjøres i formålsbestemmelsen.
- Kravene i Norgesmodellen som blant annet lønns- og arbeidsvilkår og lærlinger lovfestes og samles i loven.
- Hovedregelen om 30 prosent vekting av klima- og miljøhensyn videreføres i all hovedsak.
- Krav til ivaretakelse av menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold videreføres.
- Forskriftshjemmel for å vedta standardiserte minimumskrav og -kriterier om klima og miljø.
- Ny bestemmelse om sikkerhet og beredskap.
- Ny plikt til å ha anskaffelsesstrategi og rutiner for å ivareta relevante samfunnshensyn.
- Ny bestemmelse om innovasjon som synliggjør mulighetene oppdragsgiver har til å fremme innovasjon gjennom sine anskaffelser.

Nærings- og fiskeridepartementet tar sikte på at bestemmelsene om samfunnshensyn, formål, rettighetshavere og innslagspunkt vil tre i kraft 1. juli 2026.

[13] Lov og forskrifter om offentlege anskaffingar | Anskaffelser.no

VEDLEGG 3 – UTTALELSE

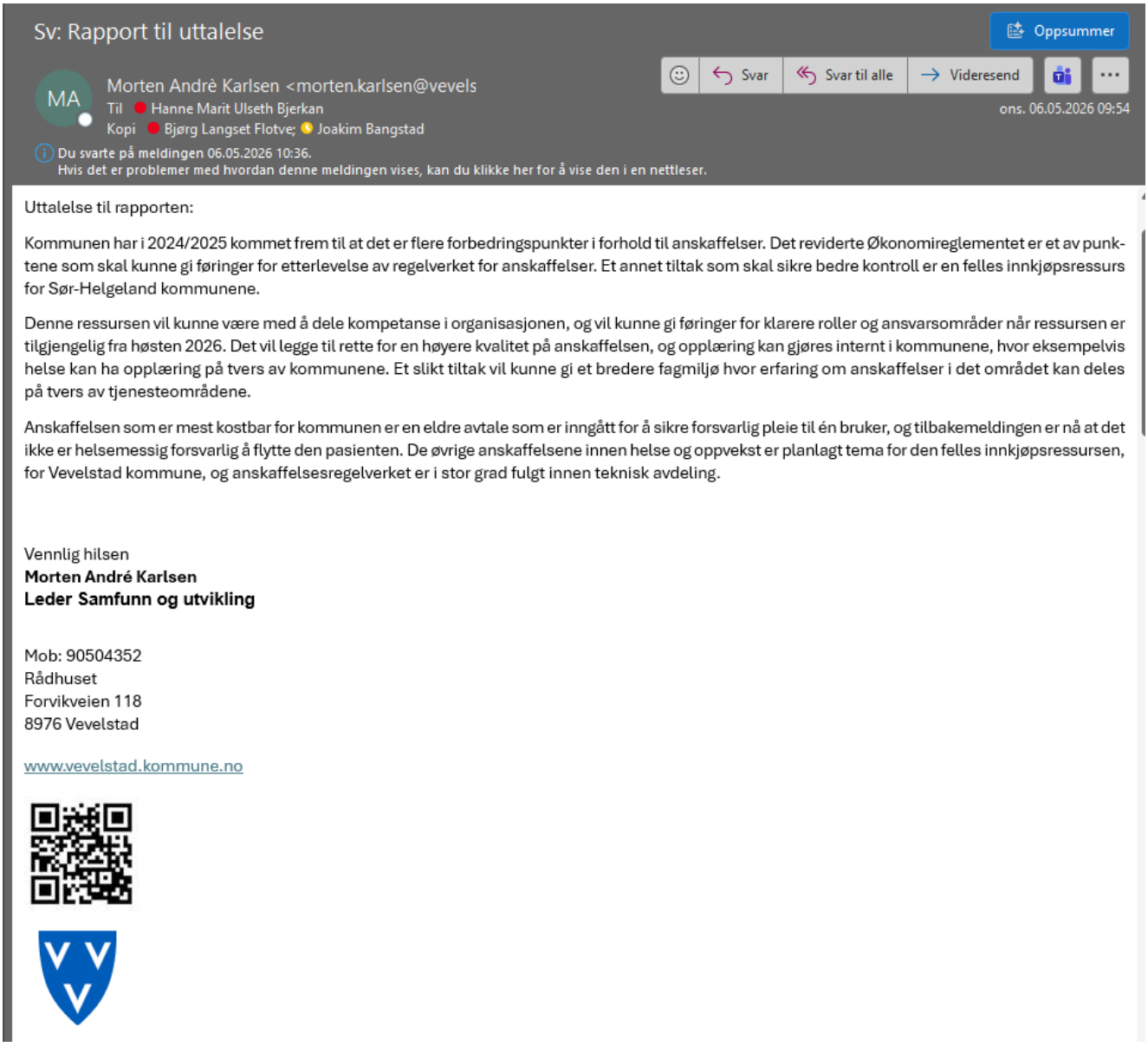

Sv: Rapport til uttalelse

Oppsummer

Svar | Svar til alle | Videresend

MA

Morten Andrè Karlsen <morten.karlsen@vevels

Til Hanne Marit Ulseth Bjerkan

Kopi Bjørg Langset Flotve; Joakim Bangstad

ons. 06.05.2026 09:54

Du svarte på meldingen 06.05.2026 10:36.

Hvis det er problemer med hvordan denne meldingen vises, kan du klikke her for å vise den i en nettleser.

Uttalelse til rapporten:

Kommunen har i 2024/2025 kommet frem til at det er flere forbedringspunkter i forhold til anskaffelser. Det reviderte Økonomireglementet er et av punktene som skal kunne gi føringer for etterlevelse av regelverket for anskaffelser. Et annet tiltak som skal sikre bedre kontroll er en felles innkjøpsressurs for Sør-Helgeland kommunene.

Denne ressursen vil kunne være med å dele kompetanse i organisasjonen, og vil kunne gi føringer for klarere roller og ansvarsområder når ressursen er tilgjengelig fra høsten 2026. Det vil legge til rette for en høyere kvalitet på anskaffelsen, og opplæring kan gjøres internt i kommunene, hvor eksempelvis helse kan ha opplæring på tvers av kommunene. Et slikt tiltak vil kunne gi et bredere fagmiljø hvor erfaring om anskaffelser i det området kan deles på tvers av tjenesteområdene.

Anskaffelsen som er mest kostbar for kommunen er en eldre avtale som er inngått for å sikre forsvarlig pleie til én bruker, og tilbakemeldingen er nå at det ikke er helsemessig forsvarlig å flytte den pasienten. De øvrige anskaffelsene innen helse og oppvekst er planlagt tema for den felles innkjøpsressursen, for Vevelstad kommune, og anskaffelsesregelverket er i stor grad fulgt innen teknisk avdeling.

Vennlig hilsen

Morten André Karlsen

Leder Samfunn og utvikling

Mob: 90504352

Rådhuset

Forvikveien 118

8976 Vevelstad

www.vevelstad.kommune.no

RM Revisjon
Midt-Norge

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidtnorge.no